

CRNA GORA
SKUPŠTINA

Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-63-8/17-31/

Podgorica, 4. decembar 2017. godine

Povodom razmatranja Alternativnog izvještaja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta i Izvještaja Zlatnih savjetnika Zaštitnika o implementaciji preporuka UN Komiteta za prava djeteta, Odbor za ljudska prava i slobode sa 12. sjednice, održane 4. decembra 2017. godine podnosi

**IZVJEŠTAJ
O RAZMATRANJU
ALTERNATIVNOG IZVJEŠTAJA ZAŠTITNIKA LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE O DRUGOM I TREĆEM PERIODIČNOM IZVJEŠTAJU CRNE GORE O
PRIMJENI KONVENCIJE UJEDINJENIH NACIJA O PRAVIMA DJETETA I
IZVJEŠTAJA ZLATNIH SAVJETNIKA ZAŠTITNIKA O IMPLEMENTACIJI
PREPORUKA UN KOMITETA ZA PRAVA DJETETA**

Odbor za ljudska prava i slobode je u okviru kontrolne uloge Parlamenta, u skladu sa članom 68 Poslovnika Skupštine Crne Gore, na 12. sjednici, održanoj 4. decembra 2017. godine, na kojoj su, pored poslanika, članova Odbora, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, učestvovali:

- Šučko Baković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore,
- Snežana Mijušković, zamjenica zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore,
- Goran Kušević, direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja,
- Ana Dautović, šefica Programa za monitoring dječjih prava u Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori,
- Rajka Cica Perović, izvršna direktorica NVO „Centar za prava djeteta“ i
- Milan Radović, koordinator Programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“,

polazeći od navoda iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2016. godinu:

“Ostvaren je određeni napredak kada je riječ o pravima djeteta. Implementira se Akcioni plan za djecu za period 2013-2017. godine. Izmjene i dopune porodičnog zakona i krivičnog zakonika treba da se usvoje, i da se pozabave nedostacima vezanim za pravnu definiciju djeteta. Crna Gora je ratifikovala Treći opcioni protokol (o postupku komunikacije) uz Konvenciju UN o pravima djeteta, ali ne bilježi se mnogo aktivnosti implementacije. Ostaju izazovi u koordinaciji politike za djecu; sada potpuna nadležnost nije skoncentrisana ni u jednom ministarstvu. Posljednji sastanak Savjeta za prava djeteta održan je u oktobru 2015. godine i njegovi kapaciteti ostaju ograničeni. Nasilje nad djecom ostaje razlog za brigu, uključujući i mali broj prijavljenih predmeta u odnosu na evropski prosjek. Djeca su izložena eksploataciji i trgovini ljudima; prisilni dječji brakovi i dalje se prijavljuju nevladinim organizacijama, a samo se ograničen broj slučajeva krivično goni“ (strana 77 Preвода Izvještaja),

i navoda u Rezoluciji Evropskog parlamenta o Crnoj Gori, od 16. marta 2017. godine u kojoj Evropski parlament, između ostalog:

- *poziva crnogorska nadležna tijela da poduzmu odgovarajuće mjere za sprečavanje nasilja nad djecom, trgovine ljudima i prisilnih dječjih brakova koje i dalje prijavljuju nevladine organizacije;*

razmotrio Alternativni izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta i Izvještaj Zlatnih savjetnika Zaštitnika o implementaciji preporuka UN Komiteta za prava djeteta.

Uvodno obrazloženje Alternativnog izvještaja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta dao je zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Šučko Baković, dok je Izvještaj

Zlatnih savjetnika Zaštitnika o implementaciji preporuka UN Komiteta za prava djeteta predstavila zamjenica zaštitnika Snežana Mijušković.

U raspravi su učestvovali: izvršna direktorica NVO "Centar za prava djeteta" Rajka Cica Perović, direktor Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu Goran Kuševića, član Odbora dr Suad Numanović i predsjednik Odbora dr Halil Duković.

Povodom razmatranja Alternativnog izvještaja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o Drugom i Trećem periodičnom izvještaju Crne Gore o primjeni Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima djeteta i Izvještaja Zlatnih savjetnika o implementaciji preporuka UN Komiteta za prava djeteta, Odbor za ljudska prava i slobode je jednoglasno (sa šest glasova "za") donio sledeći

ZAKLJUČAK

1. Odbor za ljudska prava i slobode konstatuje da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u Alternativnom izvještaju, koji prati strukturu Drugog i Trećeg periodičnog izvještaja Crne Gore o primjeni Konvencije UN o pravima djeteta saglasan sa mnogim navodima iz državnog izvještaja, a neslaganja i primjedbe se odnose na djelove koji nijesu u skladu sa njegovim saznanjima i stavovima, kao i na odstupanja od preporučenih standarda u nekim oblastima.
2. Odbor za ljudska prava i slobode smatra ohrabrujućim što su Komitetu UN za prava djeteta upućena četiri izvještaja iz Crne Gore- Drugi i Treći periodični izvještaj Crne Gore, Alternativni izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore sa Izvještajem Zlatnih savjetnika Zaštitnika, Izvještaj UNICEF-a i Izvještaj NVO "Centar za prava djeteta", što svjedoči da se pravima djeteta u Crnoj Gori posvećuje posebna pažnja.
Odbor cijeni da će Komitet UN za prava djeteta na osnovu podataka sadržanih u navedenim izvještajima steći realnu sliku o zaštiti prava djeteta u Crnoj Gori i u svojim zapažanjima dati dragocjene preporuke za dalje unapređenje stanja.
3. Odbor za ljudska prava i slobode ohrabruje nadležne organe da u saradnji sa civilnim sektorom i uz podršku međunarodnih organizacija, prvenstveno UNICEF-a, nastave sa preduzimanjem koordiniranih aktivnosti kako bi se obezbijedila cjelovitost i koherentnost politike prema djeci, a sve u cilju unapređenja prava djeteta i stvaranja društvenog ambijenta prepoznatog kao prijateljsko okruženje za djecu.
4. Uz pohvale za ostvareni napredak u oblasti prava djeteta, koji je postignut zahvaljujući multisektorskom pristupu i saradnji nadležnih državnih organa i institucija sa civilnim sektorom i međunarodnim organizacijama, ocijenjeno je da je u narednom periodu potrebno više napora uložiti u implementaciju kvalitetnog zakonodavstva, usklađenog sa međunarodnim standardima, kako bi se u potpunosti dostigli standardi definisani Konvencijom UN o pravima djeteta.
5. Odbor ocjenjuje da se samo multisektorskim pristupom rješavanju problema u kojem će učestvovati državni organi, institucija Zaštitnika, međunarodne i nevladine organizacije može napraviti veliki iskorak u unapređenju prava djeteta. Stoga, Odbor poziva sve nadležne subjekte da preduzmu aktivnosti na razvijanju svijesti djece, njihovih roditelja, profesionalaca koji rade sa djecom, ali i cjelokupne javnosti o pravima djeteta. Takođe, Odbor ohrabruje državne institucije da ojačaju kapacitete za preduzimanje mjera na prevenciji i zaštiti djece od svih oblika nasilja.
6. Povodom prisutnog problema vršnjačkog nasilja i potrebe za jačanjem psihološko-pedagoških službi u školama, ali i snaženja svih drugih službi koje rade sa djecom, Odbor predlaže da se posebnom analizom utvrdi da li je realno potrebno da se u svakoj školi razvijaju takve službe

ili da se osnuje jedinstveni centar u kojem bi pored psihologa, pedagoga djelovali i stručnjaci iz oblasti socijalne zaštite djece.

7. Odbor smatra neophodnim posjedovanje sveobuhvatnijih podataka o djeci, kako bi se svi oblici nasilja nad djecom učinili vidljivim i politike u toj oblasti kreirale na osnovu preciznih podataka. S obzirom da problem predstavljaju različiti modeli prikupljanja podataka od strane nadležnih organa, što onemogućava njihovu uporednu analizu i razmjenu, neophodno je unaprijediti sistem prikupljanja podataka čime bi se omogućila kvalitetna procjena uticaja na sve oblasti obuhvaćene Konvencijom i njenim protokolima.
8. Zaštita djece od svih oblika nasilja i eksploatacije zahtijeva proaktivniji pristup svih nadležnih institucija kao i hitnost u postupanju, zbog čega Odbor očekuje takvo djelovanje u narednom periodu.
9. Članovi Odbora i ostali učesnici sjednice su se saglasili da bi Savjet za prava djeteta trebao biti aktivniji. Odbor pozdravlja informaciju saopštenu na sjednici da je instituciji Zaštitnika upućen poziv da delegira svog predstavnika u Savjetu za prava djeteta. Ocijenjeno je poželjnim da Savjet u svoj sastav uključi i predstavnika Odbora za ljudska prava i slobode, kako bi se doprinijelo kvalitetnijem radu ovog tijela. Takođe, potrebno je razmotriti predlog Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o potrebi uključivanja većeg broja djece u ovaj Savjet.
10. Potvrđujući da je napredak u oblasti prava djeteta evidentan, što je prepoznato od svih učesnika sjednice, Odbor se nada da će se konstatacija “da napredujemo, ali ima još posla”, što skorije izbaciti iz upotrebe i da ćemo dostići standarde utvrđene Konvencijom UN o pravima djeteta, na zadovoljstvo svih građana Crne Gore, a prvenstveno naše djece kojima „dugujemo najbolje što imamo“.
11. Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore će Zaključak dostaviti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore i Ministarstvu rada i socijalnog staranja, na dalji postupak i Kolegijumu Predsjednika Skupštine Crne Gore, Predstavništvu UNICEF-a u Crnoj Gori, Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori i NVO “Centar za prava djeteta”, na upoznavanje.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković